

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A. B. i M. B.

przy uczestnictwie J. M.

o zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 lutego 2012 r.,

zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 27 lipca 2011 r.,

**zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek
o uzupełnienie postanowienia oddala.**

Uzasadnienie

M. i A. małż. B. wystąpili o zniesienie współwłasności nieruchomości bliżej opisanej w *petitum* wniosku przez przyznanie im tej nieruchomości na własność z równoczesnym zasądzeniem spłaty na rzecz uczestnika J. M.

Postanowieniem z dnia 29 marca 2011 r. Sąd Rejonowy w X. stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu – Sądowi Gospodarczemu w Y., uznając, że jest ona w istocie sprawą o podział majątku wspólnego współników, podlegającą rozpoznaniu przez sąd gospodarczy.

Na skutek zażalenia wnioskodawców, Sąd Okręgowy w Y. postanowieniem z dnia 30 czerwca 2011 r. uchylił zaskarżone postanowienie, przyjął bowiem, że ze względu na regulację zawartą w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz.U. Nr 33, poz. 175 ze zm.), sprawa nie podlega rozpoznaniu przez sąd gospodarczy.

Kolejnym postanowieniem z dnia 27 lipca 2011 r. Sąd Okręgowy uzupełnił swoje postanowienie z dnia 30 czerwca 2011 r. w ten sposób, że zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawców kwoty po 400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu stwierdził, że wniosek o uzupełnienie postanowienia jest uzasadniony, ponieważ wnioskodawcy zgłosili żądanie przyznania im kosztów postępowania zażaleniowego, które znajdowało podstawę w art. 520 § 2 k.p.c. Z twierdzeń wnioskodawców zawartych w uzasadnieniu wniosku oraz z twierdzeń uczestnika przytoczonych w jego piśmie z dnia 28 marca 2011 r. wynika, że interesy uczestników są sprzeczne. W tej sytuacji, skoro wnioskodawcy uzyskali orzeczenie sądu odwoławczego zgodne z wnioskami zażaleniowymi, uzasadnione było włożenie na uczestnika obowiązku zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, na które składały się opłata od zażalenia (200 zł) oraz koszty zastępstwa w postępowaniu zażaleniowym ustalone na podstawie § 12 ust. 2 pkt 1, § 7 pkt 6 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w kwocie 600 zł.

W zażaleniu na ostatnio wymienione postanowienie uczestnik postępowania zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 108 § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez rozstrzygnięcie o kosztach wpadkowego postępowania zażaleniowego przez sąd drugiej instancji w sytuacji, w której właściwy do orzeczenia o tych kosztach był sąd pierwszej instancji, i art. 520 § 2 w związku z art. 328 § 2 oraz art. 13 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że zachodzi jedna z przesłanek określonych w art. 520 § 2 k.p.c., uzasadniająca zastosowanie tego przepisu. W konkluzji załacy wniośł o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie żądania wnioskodawców o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Przytoczony przepis wyraża zasadę unifikacji i koncentracji kosztów, zgodnie z którą dopiero w orzeczeniu końcowym sąd orzeka o wszystkich kosztach przy zastosowaniu zasady adekwatnej do wyniku postępowania. O tym w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała proces decyduje przy tym rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami uwzględnionymi, którego dokonuje się, mając na względzie ostateczny wynik procesu, nie zaś rozstrzygnięcia w poszczególnych instancjach (zob. postanowienia Sądu najwyższego z dnia 12 sierpnia 1965 r., I CZ 80/65, OSNCP 1966, nr 3, poz. 47, z dnia 8 lipca 1971 r., I CZ 103/71, nie publ., z dnia 10 października 2007 r., II PZ 36/07, OSNP 2008, nr 21 – 22, poz. 319, z dnia 22 października 2010 r., III CZ 44/10, nie publ., z dnia 3 grudnia 2010 r., I CZ 120/10, nie publ. i z dnia 16 lutego 2011 r., II CZ 203/10, nie publ.).

Uwzględniając w niniejszej sprawie wniosek uczestnika o uzupełnienie postanowienia z dnia 30 czerwca 2011 r. przez orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy wyszedł z założenia, że postanowienie sądu drugiej instancji o uchyleniu postanowienia sądu pierwszej

instancji jest orzeczeniem kończącym sprawę w rozumieniu art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. oraz że o sposobie rozstrzygnięcia o tych kosztach decyduje wynik postępowania zażaleniowego.

Pogląd ten nie może być uznany za prawidłowy, postanowienie w przedmiocie właściwości sądu bowiem nie kończy głównego postępowania w sprawie. Kończy jedynie postępowanie wpadkowe, natomiast sprawa pozostaje nadal w toku. Z tej przyczyny przewidziany w art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. obowiązek rozstrzygnięcia o kosztach nie dotyczy postanowienia sądu drugiej instancji uchylającego postanowienie sądu pierwszej instancji o przekazaniu sprawy innemu sądowi. O kosztach postępowania zażaleniowego, o które uczestnik wnosił w zażaleniu, Sąd pierwszej instancji rozstrzygnie natomiast w orzeczeniu kończącym postępowanie główne, mając na względzie zasady określone w art. 520 k.p.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2010 r., V CZ 48/10, nie publ., z dnia 8 kwietnia 2011 r., II CZ 207/10, nie publ., z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CZ 41/11, nie publ. i z dnia 21 października 2011 r., IV CZ 84/11, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o uzupełnienie postanowienia oddalił.

Trzeba dodać, że również o kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym rozstrzygnie Sąd pierwszej instancji w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.